

25 İL - TEATRDA XEYLİ MÖHLƏTDİR...

bu dövrü mərhələ saymaq olarmı?

Teatr sənətinin inkişafı ilə bağlı verilən sərəncam və qərarların içərisində 2009-cu il may ayının 18-də verilmiş sərəncamın xüsusi yeri vardır. "Azərbaycan teatrı 2009-2019-cu illərdə" adlı bu Dövlət Proqramında çağdaş milli teatırın qarşısında dayanan vəzifələr, onun müasirləşməsi və günün tələblərinə cavab verməsi, həmçinin modernləşərək dünya teatrları sırasına inteqrasiya etməsi kimi məsələlər diqqət mərkəzinə çəkilmişdi. "Dövlət sərəncamı ilə 2009-2019-cu illər Azərbaycan teatr sənətinin proqramına uyğun olaraq 2010-cu ildə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin tədbirlər planı çərçivəsində keçirilən "Beynəlxalq Teatr Konfransı"nın məntiqi davamı olaraq 2012-ci ildə yenidən keçirilməsi nəzərdə tutulan eyniadlı, eyni missiyanın daşıyıcısı olan "II Beynəlxalq Teatr Konfransı" teatr sənətinin problemləri kontekstində mədəniyyətlərarası dialoqların fonunda yaxınlaşma mexanizminin axtarılması, müxtəlif düşüncə parametrlərinin bir-birinə sintez olunması və inteqrasiyası nöqteyi-nəzərdən son dərəcə önəmli bir hadisə idi.

Onu deyək ki, Beynəlxalq əlaqələr istiqamətində Teatr Xadimləri İttifaqı üzvü olduğu YUNESKO-nun Beynəlxalq Teatr İnstitutu, Beynəlxalq Teatr İttifaqları Konfederasiyası kimi təşkilatlarla geniş əməkdaşlıq edir. Keçirilən konqres və simpoziumlarda iştirak edərək dünya teatr mədəniyyətinin mövcud durumundan və perspektiv planlarından xəbərdar ola bilir ki, bu da milli teatırın modernləşməsi və inteqrasiya prosesində görməli olduğu işləri lazımi səviyyədə reallaşdırmağa imkan yaradır.

Milli teatırın modernləşməsi və dünya teatrlarına inteqrasiyası prosesinə xidmət edən yeni Dövlət Proqramında Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bütün teatrların maddi-texniki bazasının təminatı, təmir-abadlıq işlərinin

aparılması və onların müasir standartlara cavab verməsi kimi məsələlər də xüsusi diqqət mərkəzində dayanmışdır. Proqrama əsasən son illərdə Akademik Milli Dram Teatrı, Gənc Tamaşaçılar Teatrı, Rus Dram Teatrı, Kukla Teatrı, Yuğ Teatrı və digər teatrlarda əsaslı təmir işləri aparılmış, köhnəlmiş avadanlıqlar yenilənmişdir.

Teatrla bağlı qəbul edilmiş Dövlət Proqramının müddəalarında milli teatırın qorunub saxlanması, yüksək bədii dəyərli tamaşaların hazırlanması, teatr işində normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi, teatr müəsisələrinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, teatr şəbəkələrinin müasir tələblərə uyğun qurulması və əhalinin teatra olan tələbatının ödənilməsi üçün şərait yaradılması, səhnəyə gənc istedadların cəlb edilməsi, teatr səhnəsində regionlararası, millətlərarası və beynəlxalq mədəni əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, eləcə Azərbaycan teatırının dünyada layiqincə təmsil və təbliğ edilməsi kimi məsələlər ön sırada dayanır.

Teatr binalarının müasir dünya standartları səviyyəsində qurulması, onların maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi ilə bağlı verilmiş sərəncamlar bu işdə dövlətin nə dərəcədə maraqlı olduğuna

sübutdur. “10 mart - Milli Teatr Günü”nün təsis edilməsi, “Azərbaycanda peşəkar milli teatrın yaranmasının 140 illiyi” ilə dövlət səviyyəsində verilən sərəncamlar və həyata keçirilən tədbirlər səhnə sənətinin inkişafına bilavasitə xidmətin əyani göstəricisidir. Azərbaycan teatrının repertuar, qastrol, festival coğrafiyası da bunu təsdiq edir.

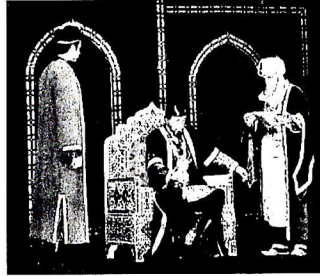
Bu gün teatrlarımızın, teatr xadimlərimizin səsi yaxın və uzaq xarici ölkələrdən, beynəlxalq forum və festivallardan gəlir. Son illərdə Azərbaycanın özü də teatrla bağlı Beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edir. 2010, 2012 və 2014-cü illərdə Bakıda keçirilən Beynəlxalq Teatr Konfransları, 2011 və 2013-cü illərdə Beynəlxalq Kukla Teatrları Festivalının Bakıda keçirilməsi kimi tədbirlər son illər mədəni sferada qazanılan uğurların nəticəsidir.

Azərbaycan teatrının son illərdə Amerika, İsveç, Türkiyə, Makedoniya, Xorvatiya, Rusiya, İngiltərə və digər Qərbi ölkələrində qastrol səfərlərində olması milli teatrımızın dünya teatrları ilə ayaqlaşma bilməsindən xəbər verir. Azərbaycan teatrları öz qədim kökləri üzərində daim yeniləşir ki, bu da onun özünəməxsusluğunu qoruyub saxlayır.

Bu gün dünya qloballaşma deyilən bir prosesin içərisində yaşayır. Bütün dünyanın insanları bir-biri ilə mədəni-mənəvi əlaqələri gücləndirmək və yaxınlaşmağa can atırlar ki, bu da inteqrasiyanın vacib şərtlərindən biridir.

Azərbaycanın qısa bir zaman içərisində Beynəlxalq Teatr İnstitutuna, Beynəlxalq Teatr Tənqidçiləri Assosiasiyasına və digər nüfuzlu qurumlara üzv seçilməsi də onun son dövrlərdəki inkişafına bariz göstəricidir. Bu qurumlar üzrə Azərbaycanda Milli Mərkəzlərin yaradılması da prosesin nəzarət altında saxlanılmasına və yeni uğurların qazanılmasına xidmət göstərir. Ölkə rəhbərinin 2006-cı ilin dekabrında

imzaladığı “Teatr və teatr fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Beynəlxalq Qanunu, 2007-ci ilin fevralında “Azərbaycan teatr sənətinin inkişaf etdirilməsi haqqında” Sərəncamı, 2009-cu ilin mayında qəbul olunmuş “Azərbaycan teatrları 2009-2019-cu illərdə” Dövlət Proqramı milli teatrımızın son illərdə dövlət tərəfindən dəstəkləndiyini və onun inkişafına ardıcıl olaraq qayğı göstərildiyini təsdiq edir.

teatrların üzərinə düşən məsuliyyət yükünü də artırmışdır. Təsəffüf deyil ki, son illərdə, yeni dəqiq desək, 2006-cı ildən bəri bu teatrlarda 900-dən artıq tamaşa işıq üzünə görüb. Bu tamaşalardan 180-ə qədər Dövlət sifarişli ilə qurulub. Milli teatrımız yeni tamaşalarla 25-dən artıq xarici ölkəyə qastrol səfərlərinə getmişdir.

Azərbaycan mədəniyyətinin və teatrının qısa bir zaman çərçivəsində bu dərəcədə fəallığı, özünün unikal milli keyfiyyətləri ilə diqqəti cəlb etməsi təbii ki, xalqın və millətin öz iradəsinin göstəricisidir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqın qabaqcıl ziyalıların yaratdığı və qoruyub saxladığı bu mənəvi sərvətlər haqqında dediyi fikri bir daha xatırlatmağa dəyər: “Azərbaycanın milli azadlığı, istiqlalı yolumda ən çox bizim ədəbiyyatımız, mədəniyyətimiz, incəsənətimiz xidmət göstəribdir. Çünki, əgər biz 70-illik totalitar rejim çərçivəsində milli ədəbiyyatımızı, mədəniyyətimizi, dilimizi, adət-ənənələrimizi qoruyub saxlaya bilməmişkə, hesab edirəm ki, bunlar böyük nailiyyətdir.”